

Overweging zondag 21 april 2024

HERDERS MET EEN HART

De meeste Bijbelteksten zijn ontstaan in een boerengemeenschap, die veel verschilt van ons eigen manier van leven. Want wat moet je met een verhaal over een herder met zijn schapen in een geïndustrialiseerde wereld, tussen al die gebouwen die steeds hoger en groter worden en wat denkt u van al die massale fabrieken en talloze kantoren? Natuurlijk kennen we ook in ons land wel herders. Een paar jaar geleden was er zelfs een oud-wethouder van Venlo die schaapsherder is geworden t.w. Peter Frey. En er schijnen er nog een paar te zijn op de Drentse hei.

Als we nadenken over herder zijn dan roept dat een geromantiseerd tot een lieflijk tafereel idee bij ons op. We kunnen dan denken aan het zingen van de herdertjes die lagen bij nachte, zij lagen bij nacht in het veld, zij hielden vol trouwe de wachte, zij hadden hun schaapjes geteld. Maar dit beeld dat we van 'de herdertjes' hebben, verschilt van de Bijbelse herders. De herders in Jezus' tijd waren helemaal niet van die romantische mensen. Ze vormden in de samenleving eigenlijk het uitschot. Als je helemaal niets meer kon, dan kun je altijd nog herder worden (zegt misschien iets over de oud-wethouder!). Zo hadden herders zelfs geen stemrecht. Maar hoe dan ook, elke kudde heeft een herder nodig die de boel bij elkaar houdt, die malse plekjes weet te vinden en je daar heen leidt zonder gevaar.

Een échte herder werkt zich in het zweet, stinkt erger dan zijn schapen, en moet zelf ook een schaap met vijf poten zijn, maar zijn kudde komt dan wel terecht. Een echte herder, een echte leider, is iemand waar je je met een gerust hart aan kunt toevertrouwen. Schapen hoeden. Eigenlijk zijn schapen rare beesten. Ze huilen als ze naar de slachtbank worden geleid. Ze komen blatend aanzetten als er extra voer komt. Ze grazen op plekken die wij volstrekt kaal achten. Ze zijn tevreden met weinig, zijn snel ziek, vertrouwen geen

vreemden, al komen ze nieuwsgierig naar je toe. Hun eigen baas, hun eigen herder krijgt het voor elkaar dat het eerste schaap over de dam gaat. Hij krijgt dat voor elkaar omdat een schaap zijn baas kent. Hij doet dat ook als de herder een minder zachtmoedig mens is. Een schaap is een kuddedier, heeft leiding nodig. Is de leiding ondeugdelijk, holt de kudde er toch achter aan. Terecht spreken we dan van 'stomme schapen'.

In het Oude Testament zien we juist dat God herders uitzoekt, deze mensen, het uitschot, deze mensen van de onderkant, laat God de boventoon voeren. Abraham was herder, zo ook Mozes en koning David. Zij vertegenwoordigen de mensen van de onderkant. En die lijn vinden we ook terug in het Nieuwe Testament. Jezus die gezien wordt door zijn tijdgenoten als een herder die zijn leven geeft voor zijn schapen en kleingekregen mensen redt uit het struikgewas van het leven. Jezus, als een herder die ruikt naar zijn mensen en begaan is met hen die in dit leven verloren dreigen te gaan.

Tijdgenoten van Jezus hebben in Hem het beeld van de goede herder herkend. Want als geen ander zocht Hij verloren mensen weer op, de mensen van de onderkant. Voor Hem was elk mens belangrijk, zoals niet de huurling, maar een échte herder zich verantwoordelijk weet voor het kleinste en zwakste dier dat terecht gekomen is in het struikgewas van het leven. Jezus wijst ons op het feit dat ook in onze wereld en in onze tijd zoveel mensen verloren lopen.

Vandaag neemt Jezus in en deze parabel zijn vrienden mee in wat herder zijn betekent en werkt een plan uit: hoe gaan we nu verder? Hij leert zijn vrienden dat iedereen mee mag in het schuitje. Dat er nog steeds veel te veel mensen terechtkomen tussen de wal en het schip. Mensen die worden doodgedrukt, vermalen door machthebbers en systemen. Jezus leert zijn vrienden om elkaar broeders en zusters hoeder te zijn. Hij leert hen ook dat er niet één herder is, maar dat we elkaars herder, elkaars hoeders, mogen zijn. Want wij kunnen niet zonder elkaar. Iedereen heeft een ander nodig die hem of haar draagt, die je corrigeren en tot de orde roepen.

Vooral als je pijn lijdt aan het leven, heb je mensen nodig die jou dragen.

Om elkaar te kunnen weiden moet je weg uit je al te enge behuizing. Want God is niet alleen Weg, Waarheid en Leven, niet alleen een veilige weg, een been om op te staan, een rots om op te bouwen. Hij wil dat wij die veilige weg, die stevige rots en dat been zijn. Dat we elkaar op de been krijgen en op de been houden. Dat we elkaar beschermen tegen die valse herders die alleen maar uit zijn op het vlees en de wol. Want wie beschermt anders de kleinen van deze wereld? Dat gebeurt niet door instanties, maar door mensen als u en ik.

We hebben blijkbaar instanties nodig om zelf niet hoeven in te grijpen. Bezuinigingen ten koste van de allerarmsten? Dat zal wel nodig zijn, want anders waren ze er niet aan begonnen.

In de ambtelijke molens terechtkomen en voortdurend van het kastje naar de muur gestuurd worden? Het schijnt tegenwoordig niet anders te kunnen.

Een kansarme buurman helpen? Daar zijn toch instanties voor? Vechten voor de vrede? Daar hebben we toch vredesbewegingen voor?

De kerk opbouwen vanaf de basis? Daar hebben we toch mensen voor die ervoor hebben doorgeleerd? Instanties kunnen wegen wijzen, maar het gaat er om dat wij zelf meedoen!

Delen wat je bent en delen wat je hebt is zoals we hier al bijna 60 jaar uitdragen dat is elkaars hoeder zijn en dat is gave en opgave tegelijkertijd. En dat geldt dan niet alleen voor en binnen de eigen gemeenschap want Jezus zegt ook vandaag tegen ons dat er velen zijn die NIET in de schaapskooi zijn en die ook tot onze wereld en onze gemeenschap van mensen telt. De mensen, en zijn we dat niet allemaal en daarom WIJ MENSEN hebben geen behoefte aan herders

die op het vlees en de wol uit zijn, maar op hen die hun hart bij ménsen hebben. Daar kan geen instantie tegen op!

Mag het ons gegeven zijn om goede herders, goede hoeders te zijn van en voor elkaar. Mensen dichtbij in familie- en vriendenkring maar ook daarbuiten, ver daarbuiten omdat ieder meetelt, ongeacht wie die ander is en waar zij of hij vandaan komt en wat zijn achtergrond is. Mag die goede herder in ons aan het licht komen telkens weer. Dat het zo mag zijn